

वा० रा०

॥३२॥

ज्ञानमेव ॥ अतएव तदूरीकरणार्थं मार्कण्डेयेनात्मानं प्रति धर्मान्पूछतो जैमिनेर्विध्यारण्यवासितत्वज्ञपक्षिमुखेन धर्मबोधनं कृतं तेन हि पक्षिणां ज्ञानानधिकार इति स्वीकृतः तस्याविश्वासे जातेन्यत्रापि व्यासादिविरुद्धे स्वीकृत्ये तस्याप्रामाण्यग्रहो भविष्यतीति तदाशयः इत्यन्यत्र विस्तरः ॥ अतएव गृध्रराजस्य भगवता दाहादिकृतं ॥ अपेच सं पातिना तद्वात्रा करिष्यमाणमुदकदानादि नासंगतमिति दिक् ॥ १९ ॥ उपसंहरति ॥ तदिति ॥ तत्तस्माद्धर्माद्व्यतीतस्य च धर्मभ्रष्टस्य एवं चेदृशे व्यवहारे प्राणांतोदंड इति सूचितं ॥ २० ॥ लोकवृत्तात् लोकव्यवहारमर्यादातः ॥ अपेयुषोऽपगतवतः ॥ दंडादन्यत्र ततो न्यमित्यर्थः ॥ केचित्तु अनेन तिर्यग्योनिव्यवहारमर्यादाप्येषैवेति ध्वनि तं दृश्यते च ग्रहे पाल्यमानेषु पारावतादिषु अन्यं स्वभार्यासहितं दृष्टवत्सु परस्परं युद्धं भार्याया बह्वप्रकारताडनादिदंडइत्याहुः ॥ २१ ॥ क्षत्रियो हं दंडाधिकारीत्यर्थः ॥ दं

तद्व्यतीतस्य ते धर्मात्कामवृत्तस्यवानर ॥ भ्रातृभार्याभिमर्षेस्मिन् दंडोऽयं प्रतिपादितः ॥ २० ॥ न हिलोकविरुद्धस्य लोकवृत्तादपेयुषः ॥ दंडादन्यत्र पश्यामि निग्रहं हरियूथप ॥ २१ ॥ न च ते मर्षये पापं क्षत्रियो हं कुलोद्गतः ॥ औरसीं भगिनीं वापि भार्यां वाप्यनुजस्ययः ॥ २२ ॥ प्रचरेत नरः कामात्तस्य दंडो वधः स्मृतः ॥ भरतस्तु महीपालो वयं त्वादेशवर्तिनः ॥ २३ ॥ त्वंच धर्मादतिक्रान्तः कथं शक्यमुपेक्षितुं ॥ गुरुधर्मव्यतिक्रान्तं प्राज्ञो धर्मेण पालयन् ॥ २४ ॥ भरतः कामयुक्तानां निग्रहे पर्यवस्थितः ॥ वयं तु भरतादेशावधिकृत्वा हरीश्वर ॥ त्वद्विधान् भिन्नमर्यादान्निगृहीतुं व्यवस्थिताः ॥ २५ ॥

डादन्यत्र निग्रहं न पश्यामीत्युक्तेर्थे स्मृतिं प्रमाणयति ॥ औरसीमिति ॥ २२ ॥ २३ ॥ गुरुर्महान् यो धर्मस्तं व्यति क्रान्तं तत्पच्युतं निघ्नन्निति शेषः ॥ प्राज्ञो विद्वान् धर्मेण पालयन् ॥ धर्मयुक्तमिति शेषः ॥ २४ ॥ भरतादेशावधिकृत्वा ॥ भरतादेशं तदाज्ञामवधिं प्रमाणं कृत्वा ॥ ननु भरतेन रामं प्रत्याज्ञाया अकृतत्वान्मृषोक्तिरेवेति चेन्न अस्मादेव भगवद्वाक्यात्तथा भरतोक्तेरनुमानेनाक्षतेः ॥ यद्वा राज्यमूलप्रभौ पर्यवस्थिते सर्वेषां तदीयानां दंड्यदंडनादावनुक्ता पि तदाज्ञा सिद्धैवेति न दोषः ॥ अपि च स्वराज्ये भगवता भरतस्य पालनाज्ञायां दत्तायामर्थात्स्वस्मिन् प्रधानराजपुरुषत्वसिद्धौ तदाज्ञाऽर्थसिद्धैवेति न दोषः ॥ २५ ॥

कि० का०

॥३२॥